

Course of study (code) / Назва дисципліни (шифр)	Конфліктологія LW 053 1C KFPS
Academic year / Навчальний рік - Семестр	2022/2023 –2 (4) семестр
Course of study / Назва спеціальності	053 Психологія
Educational program / Освітня програма Education - ECTS / Рівень – Кредити Status / Статус Learning language / Мова навчання	Освітньо-професійна програма спеціальності 053 Психологія Початковий рівень (короткий цикл) вищої освіти, молодший бакалавр з психології 3 кредити ECTS - 90 годин Обов'язкова Українська мова
Author / Укладач	Яцюк Анастасія Миколаївна, кандидат психологічних наук, Державний університет економіки і технологій, e-mail: asbvus.13@gmail.com ; http://orcid.org/0000-0003-0854-1795 моб. +380501948291
Консультації	вт, 15:30 – 16:50

A. OBJECTIVE OF THE SUBJECT / МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу: опанування базових понять та системи знань з актуальних питань конфліктології; формування уявлень про ефективні людські взаємовідносини; оволодіння практичними навичками врегулювання та вирішення конфліктів різних рівнів, подолання наслідків стресу; розвиток вмінь студентів аналізувати та контролювати конфліктну ситуацію, позитивно сприймати конфлікт і прагматично його використовувати у діловій, професійній та особистісній сферах життя.

Завдання курсу:

1. Визначити місце та роль конфліктології в практиці управління; визначати специфіку структурного, функціонального, процесуального та феноменологічного опису конфлікту, конфліктної ситуації.
2. Ознайомити студентів з найважливішими теоретичними розробками, експериментальними і прикладними дослідженнями вітчизняних та зарубіжних конфліктологів; визначити традиційні напрями дослідження та аналізу конфліктів: психоаналітичного, генетичної епістемології, культурно-історичного та ін.; формування уявлень про структуру та динаміку конфліктної ситуації, стратегії та тактики вирішення конфліктів; ознайомлення з методами керування конфліктами та ведення переговорів.
3. Підвищити рівень конфліктної компетентності майбутніх психологів за допомогою набуття спеціальної підготовки у галузі управління конфліктами різних рівнів; оволодіння методами структурного аналізу конфліктної ситуації, стилями управління конфліктами відповідно до конкретної ситуації; формування вмінь організації та проведення переговорів з установкою на співпрацю, надання посередницьких послуг; оволодіння засобами діагностики та профілактики конфліктної ситуації; формування навичок розробки заходів підвищення компетентності у аналізі та вирішенні конфліктів для різних колективів та особистостей.

B. SUBJECT PROGRAM / ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Конфлікт та його природа

Визначення конфлікту. Конфліктологія, її предмет і задачі. Становлення предмету конфліктології. Конфлікт: поняття, природа та межі. Багатоваріантність і різнобічність точок зору на конфлікт. Функції конфлікту. Спрямованість і наслідки конфліктів. Причини виникнення та елементи конфліктів. Класифікація конфліктів за різними критеріями: сфери прояву конфліктів, ступінь тривалості та напруги конфліктної ситуації, суб'єкти конфліктної взаємодії, соціальні наслідки, предмети конфлікту та ін. Фази конфлікту: початкова фаза, фаза підйому напруги, пік конфлікту, фаза спаду напруги. Співвідношення фаз і етапів конфлікту залежно від можливості його розв'язання.

Тема 2. Особистість як суб'єкт конфлікту

Суб'єкт конфлікту: індивідуальні особливості і чинники, які впливають на поведінку в умовах конфлікту. Фактори, що визначають конфліктність особистості: психологічні (темперамент, рівень агресивності, психологічна стійкість, емоційний стан, ригідність характеру, стиль мислення); соціально-психологічні (соціальні установки та цінності, спрямованість до взаємодії, компетентність, саморегуляція) соціальні (умови життя, досвід, незадоволені актуальні потреби, соціальне оточення, рівень культури). Типи конфліктних особистостей: демонстративний, ригідний, надточний, «безконфліктний», некерований. Стилі поведінки опонентів у конфлікті: ухилення, конкуренція, співпраця, компроміс, пристосування.

Тема 3. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей

Конфліктна протидія і види міжособистісних конфліктів. Форми прояву міжособистісних конфліктів. Незадоволеність потреб як джерело конфліктної протидії. Конструктивна та деструктивна функції міжособистісних конфліктів. Особливості протидії на різних етапах онтогенезу. Гендерні особливості міжособистісних конфліктів. Сімейні конфлікти. Конфлікти у педагогічній взаємодії. Конфлікти у сфері управління.

Тема 4. Конфлікт як форма комунікації. Бар'єри непорозуміння

Процес спілкування: сутність, види, структура і джерела конфліктів. Причини виникнення бар'єрів непорозуміння. Шляхи подолання бар'єрів непорозуміння і проблеми, які з цим процесом пов'язані. Поняття конфліктогенів.

Тема 5. Техніки розв'язання конфліктних ситуацій

Завершення і вирішення конфлікту. Форми завершення та стратегії вирішення конфліктів: насильство, роз'єднання, примирення. Стратегії вирішення конфліктів. Характеристика основних стратегій вирішення конфлікту: поступок, відхід, суперництво, компроміс, ефективне вирішення проблеми. Ефективність основних стратегій подолання конфлікту в залежності від ситуації.

Тема 6. Основні принципи психологічного посередництва

Основні форми участі третьої сторони в процесі розв'язання конфліктної ситуації: медіація, посередництво, фасилітація, перемиріння, арбітраж та ін. Основні дії медіаторів: модифікація фізичної та соціальної ситуації, перетворення структури проблеми, дії, що посилюють мотивацію сторін на співпрацю. Основні умови, що визначають неефективність дій посередників. Основні принципи психологічного посередництва: нейтральність, робота з процесом, захищеність інтересів обох сторін та ін. Комунікативні бар'єри, що впливають на ефективність дій посередників: відсутність бажання вирішувати проблему, використання «силових» методів.

Основні дії посередника: забезпечення послідовності обговорення проблеми, локалізація обговорюваних проблем, конкретизація проблемних аспектів, структурування переговорного процесу, об'єднання конкретних угод у більш загальні, підтримка позитивних дій, перехід від однієї проблеми до обговорення іншої.

Тема 7. Переговорний процес з урегулювання конфліктів

Структура та основні елементи переговорів: предмет, інтереси та цілі двох сторін, легітимність, стандарти прийняття рішень, варіанти рішень, зобов'язання учасників переговорів, ресурси, контроль, санкції та ін. Основні переговорні сценарії: позиційний торг, принципіві переговори. Проста та складна технології проведення переговорів, їх алгоритм. Зміст підготовки до переговорного процесу. Етапи переговорного процесу. Переговорні стилі в конфлікті. Маніпулятивні технології у процесі переговорів. Протидія маніпулятивним технологіям. Схема аналізу переговорного процесу, основні критерії оцінки ефективності проведених переговорів.

C. LIST OF COMPETENCIES AND STUDIES TARGETED RESULTS / ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Інтегральна
компетентність (ІК)

Здатність розв'язувати типові (для молодшого бакалавра з психології) спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та ЗК01. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Загальні
компетентності (ЗК)

ЗК02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК03. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК04. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК05. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК06. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК07. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК08. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК09. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні,

	<p>наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності (ФК)	<p>СК01. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.</p> <p>СК02. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду, розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.</p> <p>СК03. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.</p> <p>СК04. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.</p> <p>СК05. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій.</p> <p>СК06. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.</p> <p>СК07. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.</p> <p>СК08. Здатність здійснювати просвітницьку діяльність.</p> <p>СК09. Здатність дотримуватися норм професійної етики.</p> <p>СК10. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
Програмні результати навчання (ПРН)	<p>ПР01. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми.</p> <p>ПР02. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.</p> <p>ПР03. Здійснювати пошук інформації з різних джерел у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.</p> <p>ПР04. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.</p> <p>ПР05. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги.</p> <p>ПР06. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження.</p> <p>ПР07. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані</p>

висновки.

ПР08. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців та нефахівців.

ПР09. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культурних особливостей співрозмовника.

ПР11. Складати та реалізовувати програму просвітницьких дій у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тощо, відповідно до вимог замовника.

ПР12. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культурні чи гендерно-вікові відмінності.

ПР13. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.

ПР14. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

ПР15. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.

ПР16. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

ПР17. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення).

D. SEMESTER PLAN / СЕМЕСТРОВИЙ ПЛАН

Тиждень/ Дата	Тема	Форма діяльності (заняття), години, формат	Завдання для СРС (література, ресурси в інтернеті)
II семестр:	Тема 1. Конфлікт та його природа 1. Конфлікт та його структурні елементи. 2. Напрями дослідження конфліктів у класичній психології (інтрапсихічна інтерпретація, ситуаційні підходи, когнітивні підходи). 3. Класифікація конфліктів. 4. Причини виникнення конфлікту. Конфліктна ситуація. Типи конфліктних ситуацій. 5. Етапи конфлікту.	Лекція (2 год) ZOOM MOODLE	Опрацювання літератури: основна: 1, 2, 4, 8, 9 додаткова: 2, 6, 10, 20
II семестр		Семінарське заняття (2 год) ZOOM MOODLE	Виконання методик: «Чи конфліктна ви особистість», «Оцінка готовності до переговорів і розв'язання конфліктів», методика К. Томаса, оформлення висновків.
II семестр	Тема 2. Особистість як суб'єкт конфлікту	Лекція (2 год) ZOOM	Опрацювання літератури: основна: 2, 5, 7, 8 додаткова: 1, 2, 4, 8, 15, 16, 19, 20

II семестр	1. Внутрішньоособистісний конфлікт, його специфіка та види. Переживання як основа внутрішньоособистісних конфліктів. Внутрішньоособистісний конфлікт та адиктивна поведінка. Внутрішньоособистісний конфлікт та суїцидальна поведінка. 2. Теорії внутрішньоособистісних конфліктів (З. Фрейд, А. Адлер, К. Юнг, Е. Фром, К. Левін, К. Хорні). 3. Умови, шляхи та способи подолання внутрішніх конфліктів. 4. Соціально-психологічні фактори, що впливають на поведінку в умовах конфлікту. 5. Типологія конфліктних особистостей.	MOODLE Семінарське заняття (2 год) ZOOM MOODLE	Конспект першоджерел: – Громова О. Н. «Личностные особенности возникновения конфликтов»; – Скотт Дж. Г. «Как общаться с трудными людьми»;
II семестр	Тема 3. Конфлікти у різних сферах і формах взаємодії людей 1. Міжособистісні конфлікти. 2. Конструктивна і деструктивна функція міжособистісних конфліктів.	Лекція (2 год) ZOOM MOODLE	Опрацювання літератури: основна: 3, 5, 8 додаткова: 1, 10, 13, 14
II семестр	3. Гендерні особливості міжособистісних конфліктів. 4. Сімейні конфлікти. 5. Конфлікти у педагогічній взаємодії. 6. Конфлікти в організаціях та у сфері управління. 7. Політичні конфлікти в сучасних умовах. 8. Етнічні конфлікти та етнічні стереотипи.	Семінарське заняття (2 год) ZOOM MOODLE	Створити слайд-презентацію, яка буде висвітлювати основні положення (визначення, види, причини виникнення, рекомендації щодо протидії, профілактика) одного з видів міжособистісних конфліктів: – Гендерний (статевий); – Сімейний; – Організаційний; – Політичний; – Етнічний.
II семестр	Тема 4. Конфлікт як форма комунікації. Бар'єри непорозуміння	Лекція (2 год) ZOOM	Опрацювання літератури: основна: 1, 2, 4, 7 додаткова: 1, 4, 6, 11, 12, 13
II семестр	1. Проблема комунікацій в конфліктних ситуаціях. 2. Комунікації як джерело конфлікту. Фактори, що сприяють виникненню напруги під час спілкування. 3. Процес зворотного зв'язку (ефект «ореола», ефект зовнішньої привабливості, ефект переваги, ефект ставлення, співпереживання).	Семінарське заняття (2 год) ZOOM MOODLE	Конспект першоджерел: – Галликер М., Ваймер Д. Психология взаимопонимания. Взаимность и диалог. – Х. : Гуманитарный Центр, 2013. – С. 112-143. – «Губительное мышление» - Н.Н. Васильев. Тренинг преодоления конфликтов. - СПб.: Речь, 2002. – С. 38-44. – «Управление состоянием через изменение поведения» - Н.Н. Васильев. Тренинг преодоления конфликтов. - СПб.: Речь, 2002. - С. 69-80.

	4.Механізм спотворення інформації (зараження, навіювання, змагання, конформність, установки у спілкуванні). 5.Основні функції комунікації (інформаційна, регулятивна, емоційна). 6.Аутокомунікація. 7.Бар'єри комунікацій.		
II семестр	Тема 5. Техніки розв'язання конфліктних ситуацій	Лекція (2 год) ZOOM MOODLE	Опрацювання літератури: основна: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10 додаткова: 1, 7, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
II семестр	1.Стратегії поведінки в конфлікт за Томасом (стратегія поступок, ухилення, компромісу, проблеми). 2.Тактики суперництва («зваба», мистецтво обігравати, приховані докори, переконлива аргументація, погрози та неворушливі зобов'язання). 3.Способи поведінки у конфліктних ситуаціях (відхід, конфронтація, вимушена поступка, компроміс, співпраця).	Семінарське заняття (2 год) ZOOM MOODLE	1)Виконання методики: «Оцінка стилю типової поведінки у конфлікті», методика К. Томаса, в адаптації Гришиної, оформлення висновків. 2)Конспект першоджерел: – Скотт Дж. Г. «Выбор стиля поведения, соответствующего конфликтной ситуации»
II семестр	Тема 6. Основні принципи психологічного посередництва.	Лекція (1 год) ZOOM MOODLE	Опрацювання літератури: основна: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10 додаткова: 1, 7, 9, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18
II семестр	1.Способи врегулювання конфліктів (домінування, капітуляція, відхід, переговори, втручання третьої сторони). 2.Форми врегулювання конфліктів за Дарендорфом (переговори, посередництво, арбітраж, обов'язковий арбітраж). 3.«Силові» методи вирішення конфліктів.	Семінарське заняття (1год) ZOOM MOODLE	Конспект першоджерел – Дэна Д. «4-х шаговый метод улучшения взаимоотношений»;
II семестр	Тема 7. Переговорний процес з урегулювання конфліктів	Лекція (1 год) ZOOM MOODLE	Опрацювання літератури: основна: 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 10 додаткова: 1, 12, 13, 16, 18
II семестр	1.Становлення переговорної практики. Загальна стратегія переговорів за Р. Фішером та У. Юрі. 2.Моделі поведінки партнерів у переговорному процесі. Модель переговорів за Дж. Рубіним (модель «взаємні вигоди» та «поступка – зближення»). Технології	Семінарське заняття (1 год) ZOOM MOODLE	Аналіз і вирішення конфліктних ситуацій. Інструкція: Згадати конфліктні ситуації на вулиці, в міському транспорті, в закладах сфери обслуговування, свідками котрих ви були, і проаналізувати їх, відповівши на наступні питання: 1. За якою формулою йшов розвиток конфлікту? (на якій стадії проходження і т. інше). 2. Хто був ініціатором конфлікту і який конфліктоген він використав першим?

	стратегій і тактик у переговорному процесі. 3. Медіація. Основні підходи в медіації (медіація, орієнтована на вирішення проблеми; трансформативна медіація; наративна медіація; екосистемна медіація; медіація заснована на розумінні іншого; оцінююча медіація). Техніки медіації. Процес медіації.	3. Які типи конфліктних особистостей конфлікуючих ви спостерігали (демонстративний, ригідний, безконфліктний, зверх точний, некерований). 4. Чи можна було уникнути цього конфлікту і яким чином? 5. Які стратегії поведінки використовували конфлікуючі?
--	---	---

1. Вивчення дисципліни передбачає виконання обов'язкових завдань у контексті семінарських тем для обговорення.
2. Вивчення дисципліни передбачає виконання індивідуального завдання у контексті тематики семінарських занять

E. BASIC LITERATURE (OBLIGATORY TEXTBOOKS) / ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА (ОБОВ'ЯЗКОВІ ПІДРУЧНИКИ)

1. Балабанова Л.В., Савельєва К.В. Конфліктологія: Навчальний посібник / Л.В. Балабанова, К.В. Савельєва. – К. : «Видавничий дім «Професіонал», 2009. – 280 с.
2. Начаєв В.М. Конфліктологія. Навч. посіб. / В.М. Начаєв. – К. : Центр навч. літ., 2004. – 198 с.
3. Тихомирова Є.Б., Постоловський С.Р. Конфліктологія та теорія переговорів: Підручник / Є.Б. Тихомирова, С.Р. Постоловський. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2008. – 240 с.
4. Пірен М.І. Кофліктологія / М.І. Пірен. – К. : МАУП, 2005. – 360 с.
5. Бандурка А. М., Друзь В. А. Конфликтология: Учеб. пособие для вузов. – Харьков : Фортуна - Пресс, 2004. – 356 с.
6. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: Навчальний посібник / М.В. Цюрупа. – К. : Кондор, 2009. – 192 с.

F. COMPLEMENTARY LITERATURE / ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Ващенко І.В. Конфлікти: Сучасний план, проблеми та напрямки їх вирішення в органах внутрішніх справ. – Х. : ОВС, 2002. – 256 с.
2. Вердербер Р., Вердербер К. Психологія обцнення. – Режим доступа: <http://mexalib.com/view/21023>
3. Дэна Д. Види психики: на пути к пониманию сознания. – Режим доступа: http://www.koob.ru/dennet_d/vidi_psihiki
4. Ішмуратов А.Т. Конфлікт і згода. Основи когнітивної теорії конфліктів / А.Т. Ішмуратов. – К. : Наук. думка, 1996. – 190 с.
5. Литвак М.Е. Психологическое айкидо. – Режим доступа: <http://fanread.ru/book/743384/>
6. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: Навчальний посібник / Г.В. Ложкін. – К. : ВД «Професіонал», 2006. – 416 с.
7. Ложкін Г.В., Юрковський Е., Моначін І. Практикум з конфліктології / Г.В. Ложкін. – Тернопіль : Воля, 2005. – 168 с.
8. Скотт Д.Г. Конфликты. Пути их преодоления. – К. : Внешторгиздат, 1991. – 192 с.
9. Скотт Д.Г. Способы разрешения конфликтов. – Режим доступа: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/638/scott-conflict.pdf
10. Фишер Р., Юри У. Путь к согласию, или переговоры без поражения. – М. : Наука, 2003. – 156 с.
11. Хорни К. Ваши внутренние конфликты. – СПб. : Лань, 1997. – 212 с.
12. Хрестоматия по конфликтологии. – Режим доступа: http://univer.nuczu.edu.ua/tmp_metod/607/hrestomatia_po_konfliktologii.pdf

G. THE MOST IMPORTANT PUBLICATIONS OF THE AUTHOR(S) CONCERNING PROPOSED CLASSES / ОСНОВНІ ПУБЛІКАЦІЇ АВТОРА, ЩО ПОВ'ЯЗАНІ З ТЕМАТИКОЮ ЗАПЛАНОВАНИХ ЗАНЯТЬ

1. Одінцева А.М. Технології вирішення міжособистісних конфліктів // Особистість і суспільство: методологія та практика сучасної психології : матеріали IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (15 трав. 2017 р.) / за заг. ред. Л. В. Засекої, А. В. Кульчицької. – Луцьк : ПП Іванюк В. П, 2017. – С. 91 – 93.
2. Одінцева А.М. Психологія конфлікту. Авторська навчальна програма // Збірник навчальних програм для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» напряму підготовки (спеціальності) «Психологія»: / О.Г.Александрова, О.Є.Блинова, С.І. Бабатіна, О.Є.Блинова, Т.М. Дудка, та ін. / відпов. ред. Блинова О.Є. – Херсон: ТОВ «ВКФ «СТАР» ЛТД, 2017. – С. 217 – 225.
3. Одінцева А.М. Специфіка конфліктів в організації та у сфері управління // Соціокультурні та психологічні виміри становлення особистості : матеріали Всеукраїнської (із міжнародною участю) науково-практичної

конференції (5-6 жовтня 2017 року, м. Херсон) / Шапошникова І. В., Блинова О. Є. – Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2017. – С. 103 – 104.

4. Одінцова А.М. Психологічні особливості конфліктної особистості // Соціокультурні та психологічні вектори становлення особистості : колективна монографія / О.Є. Блинова, С.І. Бабатіна, Т.М. Дудка, А.М. Одінцова та ін. [Текст] / відпов. ред. Блинова О.Є. – Херсон : Вид-во ФОП Вишемирський В. С., 2018. – С. 230-252.
5. Яцюк А.М., Левковська В.В. Причини виникнення сімейних конфліктів // Інсайт: психологічні виміри суспільства: науковий журнал / ред. кол. І.С. Попович, С.І. Бабатіна, І.Р. Крупник та ін.. – Херсон: ВД «Гельветика», 2019 – Вип. 1(16). – С. 166-167.
6. Яцюк А.М., Лушай С.О. Конфліктна особистість: підходи до визначення // Інсайт: психологічні виміри суспільства: науковий журнал / ред. кол. І.С. Попович, С.І. Бабатіна, І.Р. Крупник та ін.. – Херсон: ВД «Гельветика», 2019 – Вип. 1(16). – С. 174-175.
7. Яцюк А.М. Спосіб реагування на конфліктну ситуацію у юнаків // Інсайт: психологічні виміри суспільства : наук. журн. / ред.. кол. І. С. Попович, С. І. Бабатіна, І. Р. Крупник та ін.. – Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2019. – Вип. 1 – 118 с. (С. 59-64)
8. Яцюк А.М., Стадницька Т.Ю. Психологічний аналіз основних причин сімейних конфліктів // Соціально-психологічні технології розвитку особистості : Зб. наук. праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (м. Херсон, 14 травня 2020 р.) / ред. колегія: А. М. Яцюк, Н. О. Олейник, В. В. Мойсеєнко та ін. – Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2020. – С. 349-351.
9. Яцюк А.М., Левковська В.В. Протокол сімейної консультації у дистантних родинах // Соціально-психологічні технології розвитку особистості : Зб. наук. праць за матеріалами V Міжнародної науково-практичної конференції молодих вчених, аспірантів та студентів (м. Херсон, 14 травня 2020 р.) / ред. колегія: А. М. Яцюк, Н. О. Олейник, В. В. Мойсеєнко та ін. – Херсон : ФОП Вишемирський В.С., 2020. – С. 425-426.

H. PREREQUISITE AND POSTREQUISITE / ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: формування у студентів професійних умінь та навичок прогнозування, передбачення, врегулювання, вирішення та подолання наслідків конфліктів в різних сферах психологічної практики. Окрім системи теоретичних положень студенти вивчають практичні засоби вирішення конфліктної ситуації: посередництво, ведення переговорів, арбітраж та інші.

Зміст курсу «Конфліктологія» тематично пов'язаний з наступними дисциплінами: «Соціальна психологія», «Психологія спілкування», «Основи психологічного консультування», «Соціально-психологічний тренінг», «Соціально-психологічні теорії особистості», «Психологічний аналіз ситуації».

I. SCOPE AND TYPE / КІЛЬКІСТЬ ВІДВЕДЕНИХ ГОДИН ТА ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ

	Денна	Заочна
Лекції	12	6
Семінарські	12	8
Самостійна робота студента (СРС)	57	67
Індивідуально-консультативна робота (ІКР)	9	9
Курсова робота	–	–

J. CURRENT AND FINAL EVALUATION / ПОТОЧНЕ ТА ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ

	Денна	Заочна
Поточний контроль, в т. ч.:		
оцінювання під час семінарських занять	60	60
виконання індивідуальної роботи	5	5
виконання і захист завдань самостійної роботи	35	35
Підсумковий контроль (залік)	100	100

Шкала балів	Оцінка за 4-бальною шкалою	Шкала ECTS
90 – 100	Відмінно	A
80 – 89	Добре	B
70 – 79		C
66 – 69		D
60 – 65	Задовільно	E
21 – 59	незадовільно з можливістю повторного складання екзамену (заліку)	FX
0 – 20	незадовільно з можливістю вивчення дисципліни за	F

	індивідуальним графіком у формі додаткової індивідуально-консультативної роботи.	
--	--	--

K. CODE OF CONDUCT OF THE COURSE / КОДЕКС ПОВЕДІНКИ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ КУРСУ

Для успішного проходження курсу та складання контрольних заходів необхідним є виконання наступних обов'язків:

- не запізнюватися на заняття;
- не пропускати заняття (як лекційні, так і семінарські), в разі хвороби мати довідку або її ксерокопію;
- самостійно опрацювати весь лекційний матеріал та ресурси для самостійної роботи;
- конструктивно підтримувати зворотній зв'язок з викладачем на всіх етапах проходження курсу;
- своєчасно і самостійно виконувати всі передбачені програмою семінарські завдання;
- брати очну участь у контрольних заходах;
- будь-яке відтворення результатів чужої праці, в тому числі використання, завантажених з Інтернету матеріалів, як власних результатів, кваліфікується, як порушення норм і правил академічної доброчесності, та передбачає притягнення до відповідальності у порядку, визначеному чинним законодавством.

L. METHODS OF CONDUCTING / МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Для формувань компетентностей застосовуються такі методи навчання:

- *вербальні/словесні* (лекція, пояснення, розповідь, бесіда);
- *наочні* (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- *практичні* (різні види практичних завдань згідно теми семінарських занять);
- *пояснювально-ілюстративний*, який передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння студентами;
- *метод проблемного викладу*;
- *дослідницький*.

M. TOOLS, EQUIPMENT AND SOFTWARE / ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

мультимедійний клас з ПК, цифровий проектор

[Zoom](#) – хмарна платформа для відео і аудіо конференцій та вебінарів

N. STUDENT RESOURCES, MOOC PLATFORMS / ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ТА ВІДКРИТІ ДИСТАНЦІЙНІ ОНЛАЙН КУРСИ

Студентам пропонується доступ до навчальних матеріалів дисципліни – moodle.kneu.dp.ua:

[Coursera](#) – безкоштовні онлайн-курси з різних дисциплін, у разі успішного закінчення яких користувач отримує сертифікат про проходження курсу.

[EdX](#) – онлайн-курси від закладів вищої освіти.

[Prometheus](#) — український громадський проєкт масових відкритих онлайн-курсів.

O. FEEDBACK/ ЗВОРОТНІЙ ЗВ'ЯЗОК

Електронні листи є найкращим способом зв'язатися з керівником курсу, і, будь ласка, додайте шифр групи в темі листа. Якщо ви надішлете мені електронне повідомлення, надайте мені, принаймні, 24 години, щоб відповісти. Якщо ви не отримаєте відповідь, відправте листа повторно.

P. ACADEMIC HONESTY/ АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Державний університет економіки і технологій очікує від студентів розуміння та підтримання високих стандартів академічної чесності. Приклади академічної не доброчесності включають такі: плагіат, зловживання інформацією із застарілих джерел мережі. Очікується, що вся робота, виконана відповідно до вимог курсу, є власною роботою студента. Під час підготовки роботи, яка відповідає вимогам курсу, студенти повинні відрізнити власні ідеї від інформації, отриманої з інших джерел. Без попереднього письмового схвалення викладачем, студенти можуть не подавати один і той же звіт двічі.

Положення про академічну доброчесність у Державному університеті економіки і технологій:

https://www.duet.edu.ua/uploads/normbase/243/pol_AD.pdf

Стаття 42. Академічна доброчесність ЗАКОН УКРАЇНИ Про освіту

(Відомості Верховної Ради (ВВР), 2017, № 38-39, ст.380)<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

APPROVED / ЗАТВЕРДЖЕНО

SYLLABUS / РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Рішенням кафедри соціально-гуманітарних наук Державного університету економіки і технологій - протокол № 1 від 02.09. 2022 року

Укладач

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Кафедрою соціально-гуманітарних наук
Протокол № 1 від 02. 09.2022 року
Завідувач кафедри

Науково-методичною радою Державного університету
економіки і технологій
Протокол № 1 від 20.09. 2022 року
Голова науково-методичної ради

Анастасія ЯЦЮК

Валентина ШАЙКАН

Валентин ОРЛОВ